

Socialutskottets betänkande 2021/22:SoU30

Sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till lag om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation samt övriga lagförslag som framförs i propositionen. Utskottet föreslår vissa ändringar av lagteknisk karaktär.

Regeringens förslag innebär bl.a. att en ny lag om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation införs. Den nya lagen ersätter patientdatalagens bestämmelser om sammanhållen journalföring och innehåller även bestämmelser om de delar av socialtjänstens verksamheter som avser omsorg om äldre personer och personer med funktionsnedsättning. Det innebär att vårdgivare och omsorgsgivare, genom direktåtkomst eller annat elektroniskt utlämnande, får tillgång till personuppgifter hos andra vårdgivare och omsorgsgivare. I lagen införs integritetsstärkande åtgärder samt uttryckliga bestämmelser om barns samtycke till behandling av personuppgifter. Vidare föreslås en sekretessbrytande bestämmelse i offentlighets- och sekretesslagen. Den innebär att socialtjänstsekretessen inte hindrar att uppgifter om vissa insatser enligt socialtjänstlagen för äldre personer och personer med funktionsnedsättning och insatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade lämnas från en myndighet till en annan myndighet i samma kommun.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2023.

Utskottet föreslår att riksdagen ska avslå motionsyrkandena.

I betänkandet finns sex reservationer (M, SD, KD).

Behandlade förslag

Proposition 2021/22:177 Sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation.

Sju yrkanden i följdmotioner.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet	5
Utskottets överväganden.....	6
Inledning.....	6
Regeringens lagförslag	6
Skyldighet att ingå i sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation.....	12
Nationellt ansvar för digital infrastruktur	13
Lagarnas framtida utformning i övrigt	14
Långsiktig patientdatareform.....	17
Gränsdragning mellan socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen.....	18
Nationell strategi för att anpassa vård- och omsorgsdokumentation för digitala tjänster.....	21
Reservationer	23
1. Skyldighet att ingå i sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation, punkt 2 (SD)	23
2. Nationellt ansvar för digital infrastruktur, punkt 3 (M, SD, KD)	23
3. Lagarnas framtida utformning i övrigt, punkt 4 (M, SD, KD).....	24
4. Långsiktig patientdatareform, punkt 5 (M, KD)	25
5. Gränsdragning mellan socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen, punkt 6 (M, KD)	25
6. Nationell strategi för att anpassa vård- och omsorgsdokumentation för digitala tjänster, punkt 7 (M, SD).....	26
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	28
Propositionen	28
Följdmotionerna	28
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	30
<i>Bilaga 3</i>	
Utskottets lagförslag	58

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Regeringens lagförslag

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation,
2. lag om ändring i lagen (2001:454) om behandling av personuppgifter inom socialtjänsten,
3. lag om ändring i patientdatalagen (2008:355),
4. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) med den ändringen att 10 kap. 19 § ska ha den lydelse som utskottet föreslår i bilaga 3,
5. lag om ändring i patientlagen (2014:821),
6. lag om ändring i lagen (2018:744) om försäkringsmedicinska utredningar,
7. lag om ändring i lagen (2019:1297) om koordineringsinsatser för sjukskrivna patienter,
8. lag om ändring i totalförvarsdatalagen (2020:151),
9. lag om ändring i lagen (2020:421) om Rättsmedicinalverkets behandling av personuppgifter,
10. lag om ändring i lagen (2021:363) om estetiska kirurgiska ingrepp och estetiska injektionsbehandlingar med den ändringen att lagen ska träda i kraft den 1 januari 2023.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2021/22:177 punkterna 1–10.

2. Skyldighet att ingå i sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation

Riksdagen avslår motion

2021/22:4580 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 1.

Reservation 1 (SD)

3. Nationellt ansvar för digital infrastruktur

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:4555 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 3 och

2021/22:4580 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 2.

Reservation 2 (M, SD, KD)

4. Lagarnas framtida utformning i övrigt

Riksdagen avslår motion

2021/22:4555 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 1.

Reservation 3 (M, SD, KD)

5. Långsiktig patientdatareform

Riksdagen avslår motion

2021/22:4555 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 2.

Reservation 4 (M, KD)

6. Gränsdragning mellan socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen

Riksdagen avslår motion

2021/22:4555 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 4.

Reservation 5 (M, KD)

7. Nationell strategi för att anpassa vård- och omsorgsdokumentation för digitala tjänster

Riksdagen avslår motion

2021/22:4555 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 5.

Reservation 6 (M, SD)

Stockholm den 7 juni 2022

På socialutskottets vägnar

Acko Ankarberg Johansson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Acko Ankarberg Johansson (KD), Kristina Nilsson (S), Camilla Waltersson Grönvall (M), Ann-Christin Ahlberg (S), Johan Hultberg (M), Linda Lindberg (SD), Mikael Dahlqvist (S), Sofia Nilsson (C), Karin Rågsjö (V), Ulrika Heindorff (M), Lina Nordquist (L), Clara Aranda (SD), Rebecka Le Moine (MP), Pia Steensland (KD), Mats Wiking (S), Per Ramhorn (SD) och Sofia Amløh (S).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2021/22:177 Sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation och sju yrkanden i två följdmotioner. Regeringens förslag till riksdagsbeslut och förslagen i motionerna återges i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2. Utskottet föreslår två ändringar i lagförslaget av lagteknisk karaktär. Utskottets förslag till ändring i regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen finns i bilaga 3.

I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om propositionen.

Utskottets överväganden

Inledning

Betänkandet är disponerat så att utskottet inleder med att behandla regeringens lagförslag. Därefter behandlar utskottet motioner som innehåller förslag på tillkännagivanden till regeringen.

Regeringens lagförslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation, lag om ändring i lagen om behandling av personuppgifter inom socialtjänsten, lag om ändring i patientdatalagen, lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen, med den ändringen att 10 kap. 19 § ska ha den lydelse som utskottet föreslår i bilaga 3, lag om ändring i patientlagen, lag om ändring i lagen om försäkringsmedicinska utredningar, lag om ändring i lagen om koordineringsinsatser för sjukskrivna patienter, lag om ändring i totalförsvarsdatalagen, lag om ändring i lagen om Rättsmedicinalverkets behandling av personuppgifter, lag om ändring i lagen om estetiska kirurgiska ingrepp och estetiska injektionsbehandlingar, med den ändringen att lagen ska träda i kraft den 1 januari 2023.

Propositionen

Bättre förutsättningar för informationsöverföring inom vård och omsorg

Regeringen föreslår att det ska vara möjligt att frivilligt inrätta ett elektroniskt system, kallat sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation, som ger verksamheter inom socialtjänsten som avser äldre personer eller personer med funktionsnedsättning och hälso- och sjukvården möjlighet att få tillgång till varandras vård- och omsorgsdokumentation genom direktåtkomst eller annat elektroniskt utlämnande. Ett antal integritetsstärkande bestämmelser som ska tillämpas av de verksamheter som väljer att använda sig av sådan elektronisk tillgång föreslås i sammanhanget. Regeringen föreslår att förutsättningarna för sådan elektronisk tillgång ska regleras i lag.

Sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation och förenligheten med EU:s dataskyddsförordning

Regeringen bedömer att det är förenligt med EU:s dataskyddsförordning att införa bestämmelser i svensk nationell rätt för att tillåta behandling av personuppgifter genom sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation.

Förhållandet till annan dataskyddsreglering

Enligt regeringens förslag ska den nya lagen innehålla en upplysning om att den kompletterar EU:s dataskyddsförordning, patientdatalagen, lagen om behandling av personuppgifter inom socialtjänsten och föreskrifter som har meddelats i anslutning till dessa lagar.

Lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning (dataskyddslagen) och föreskrifter som har meddelats i anslutning till den lagen föreslås gälla, om inte annat följer av den nya lagen eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Regeringen föreslår vidare att det i lagen om behandling av personuppgifter inom socialtjänsten införs en upplysning om att det finns ytterligare bestämmelser om behandling av personuppgifter inom socialtjänsten i lagen om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation i fråga om insatser för äldre personer eller personer med funktionsnedsättning.

En delvis motsvarande bestämmelse föreslås även i patientdatalagen.

Tillämpningsområdet för sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation

Det föreslås att bestämmelserna om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation ska få tillämpas på vårdgivares behandling av personuppgifter enligt patientdatalagen.

Bestämmelserna föreslås vidare få tillämpas på omsorgsgivares behandling av omsorgsmottagares personuppgifter enligt lagen om behandling av personuppgifter inom socialtjänsten för dokumentation enligt socialtjänstlagen eller lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade.

Tillgång genom direktåtkomst eller annat elektroniskt utlämnande

Enligt regeringens förslag ska vårdgivare och omsorgsgivare genom ett elektroniskt system – under vissa förutsättningar – kunna ge eller få tillgång, genom direktåtkomst eller annat elektroniskt utlämnande, till personuppgifter hos andra vårdgivare och omsorgsgivare.

Personuppgifter som omfattas av sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation

Regeringen föreslår att tillgång till personuppgifter genom sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation bara får avse personuppgifter som behandlas för vårdokumentation eller för att ansvara för eller utföra insatser

för äldre personer eller personer med funktionsnedsättning eller administration eller dokumentation av sådana insatser.

Information om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation till patienter och spärr av uppgifter

I propositionen lämnas förslag om information till patienten och omsorgstagaren samt om rätt att begära att uppgifter spärras.

Om ospärrade uppgifter

Enligt regeringens förslag ska ospärrade uppgifter om en patient eller en omsorgsmottagare göras tillgängliga för de vårdgivare eller omsorgsgivare som är anslutna till sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation.

Om en patient eller en omsorgsmottagare inte endast tillfälligt saknar förmåga att ta ställning

Enligt vad som föreslås i propositionen får en vårdgivare eller en omsorgsgivare under vissa förutsättningar tillgängliggöra uppgifter om en patient eller en omsorgsmottagare som inte endast tillfälligt saknar förmåga att ta ställning för andra vårdgivare eller omsorgsgivare som är anslutna till sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation.

En vårdgivares behandling av uppgifter som en annan vårdgivare eller omsorgsgivare gjort tillgängliga

En vårdgivare föreslås få behandla uppgifter som en annan vårdgivare eller omsorgsgivare har gjort tillgängliga om

1. uppgifterna rör en patient som det finns en aktuell patientrelation med
2. patienten samtycker till det
3. uppgifterna kan antas ha betydelse
 - a. för att inom hälso- och sjukvården förebygga, utreda eller behandla sjukdomar och skador hos patienten, utföra insatser enligt lagen om koordineringsinsatser för sjukskrivna patienter eller bedöma behovet av sådana insatser eller
 - b. vid utfärdande av ett intyg om vården.

Vidare föreslås detta också gälla i fall som avser utfärdande av ett intyg om vården när uppgifterna avser någon som det tidigare har funnits en patientrelation till. Patientens samtycke föreslås inte krävas, om patienten är ett barn som inte självt kan samtycka.

En omsorgsgivares behandling av uppgifter som en annan vårdgivare eller omsorgsgivare gjort tillgängliga

En omsorgsgivare föreslås få behandla uppgifter som en annan omsorgsgivare eller vårdgivare har gjort tillgängliga om

1. uppgifterna rör en omsorgsmottagare som får omsorgsgivarens insatser eller är föremål för en utredning om att få sådana insatser
2. uppgifterna kan antas ha betydelse för omsorgsgivarens insatser
3. omsorgsmottagaren samtycker till det.

Däremot föreslås omsorgsmottagarens samtycke inte krävas om behandlingen avser uppgifter som en annan omsorgsgivare gjort tillgängliga och omsorgsmottagaren är ett barn som inte självt kan samtycka.

Samtycke

I propositionen lämnas förslag om vad som ska gälla när patienten respektive omsorgsmottagaren inte kan samtycka.

Fara för patientens liv eller hälsa

En vårdgivare föreslås få ta del av uppgift om vilken eller vilka vårdgivare som har spärrat uppgifter om det finns fara för en patients liv eller om det finns allvarlig risk för patientens hälsa och patienten saknar förmåga att begära att spärran ska hävas.

En uttömmande reglering

Enligt regeringens förslag får en vårdgivare eller omsorgsgivare inte behandla uppgifter om en patient eller en omsorgsmottagare genom sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation under andra förutsättningar än dem som anges i den nya lagen, även om patienten eller omsorgsmottagaren uttryckligen samtycker till det.

Patientens och omsorgsmottagarens elektroniska tillgång till dokumentation

Regeringen föreslår att en vårdgivare eller en omsorgsgivare under vissa förutsättningar ska få medge en patient eller en omsorgsmottagare tillgång, genom direktåtkomst eller annat elektroniskt utlämnande, till sådana uppgifter om personen själv som får lämnas ut till honom eller henne och som andra vårdgivare eller omsorgsgivare får ha tillgång till genom sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation.

Tilldelning av behörighet för och kontroll av elektronisk åtkomst m.m.

I propositionen lämnas förslag om dels att en omsorgsgivare ska få bestämma villkor för tilldelning av behörighet till personalen för åtkomst till

personuppgifter, dels att en omsorgsgivare ska se till att åtkomst till personuppgifter som gjorts tillgängliga för andra omsorgsgivare eller vårdgivare dokumenteras och kan kontrolleras, dels att en omsorgsgivare på begäran av en omsorgsmottagare ska kunna lämna information om den åtkomst till omsorgsmottagarens personuppgifter som förekommit.

Bevarande och gallring

När en handling är tillgänglig för flera vårdgivare eller omsorgsgivare enligt den föreslagna lagen ska skyldigheten att bevara handlingen gälla bara för den vårdgivare eller omsorgsgivare som ansvarar för den enligt vad som föreslås.

Bestämmelser som bryter sekretessen mellan vårdgivare och omsorgsgivare vid sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation

Regeringen föreslår att offentlighets- och sekretesslagen (OSL) ändras på så sätt att hälso- och sjukvårdssekretessen inte ska hindra att uppgift lämnas till en vårdgivare eller omsorgsgivare som är en myndighet eller en enskild vårdgivare eller omsorgsgivare enligt det som föreskrivs i lagen om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation.

Vidare föreslås att det i offentlighets- och sekretesslagen införs en ny bestämmelse med innebörden att socialtjänstsekretessen inte hindrar att uppgift lämnas till en vårdgivare eller omsorgsgivare som är en myndighet eller en enskild vårdgivare eller omsorgsgivare enligt det som föreskrivs i lagen om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation.

Absolut sekretess inom hälso- och sjukvård samt socialtjänsten

Regeringen lämnar förslag om att sekretess ska gälla för uppgift om en enskilds personliga förhållanden som gjorts tillgänglig enligt lagen om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation hos en myndighet som bedriver verksamhet inom hälso- och sjukvård eller verksamhet inom socialtjänsten. Sekretessen ska gälla om annat inte följer av bl.a. bestämmelser om anmälningar.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Enligt regeringens förslag ska lagändringarna träda i kraft den 1 januari 2023. Regeringen bedömer att det inte behövs några övergångsbestämmelser.

Behov av myndighetsföreskrifter och vägledning

Enligt regeringens bedömning finns det behov av myndighetsföreskrifter som stöd till huvudmännen i tillämpning av den föreslagna lagen. Föreskrifterna bedöms också kunna vara ett stöd i utformning och utveckling av det eller de tekniska system som ska användas för sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation. Regeringen anser att en myndighet bör få i uppdrag

att ta fram och publicera vägledning riktad till vård- och omsorgsgivare med anledning av den nya lagen.

Uppdrag till en myndighet om uppföljning av den nya lagen

Regeringen bedömer att en myndighet bör ges i uppdrag att följa upp den nya lagstiftningen för att säkerställa att regeringen hålls underrättad om utvecklingen och om att skyddet för den personliga integriteten upprätthålls vid tillämpningen av lagen.

Redovisning av tillkännagivande

Av propositionen framgår följande om tillkännagivandet om samordnade digitala system för journalföring och dokumentation (s. 34):

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om samordnade digitala system för journalföring och dokumentation (bet. 2020/21:SoU27 punkt 4, rskr. 2020/21:348). Utskottet anser att regeringen bör ta fram lagförslag för att säkerställa att personal inom äldreomsorgen får tillgång till samordnade digitala system för journalföring och dokumentation för de insatser en patient får utifrån såväl hälso- och sjukvårdslagen som socialtjänstlagen och återkomma till riksdagen (bet. 2020/21:SoU27 s. 14 och 15). Regeringen bedömer att förslaget om den nya lagen om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation i denna proposition innebär att riksdagens tillkännagivande är tillgodosett. Regeringen anser därmed att tillkännagivandet är slutbehandlat.

Utskottets ställningstagande

Det har inte väckts någon motion som går emot att riksdagen nu antar regeringens lagförslag. Utskottet anser att riksdagen av de skäl som anförs i propositionen bör anta regeringens lagförslag, med två ändringar av lagteknisk karaktär. För det första konstaterar utskottet att 10 kap. 19 § OSL har fått en ny lydelse fr.o.m. den 1 juni 2022 (SFS 2022:377). Lagförslaget bör anpassas till den lydelse av paragrafen som gäller nu. För det andra noterar utskottet att förslaget till lag om ändring i lagen (2021:363) om estetiska kirurgiska ingrepp och estetiska injektionsbehandlingar saknar ikraftträdandebestämmelse. Lagändringen bör i likhet med de övriga lagändringarna träda i kraft den 1 januari 2023. Utskottet har vidare inget att invända mot regeringens redovisning av tillkännagivandet om samordnade digitala system för journalföring och dokumentation.

Skyldighet att ingå i sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om skyldighet att ingå i sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation.

Jämför reservation 1 (SD).

Propositionen

Regeringen anser att det bör vara frivilligt att inrätta ett system med sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation i likhet med vad som i dag gäller för sammanhållen journalföring inom hälso- och sjukvården. Vidare anser regeringen att möjligheten att upprätta en sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation för vissa grupper ökar förutsättningarna för en säker och trygg vård och omsorg ytterligare, för både regioner och kommuner. Det skulle öka incitamentet att investera i teknisk utveckling av användarvänliga system som är anpassade till både regioners och kommuners behov och förutsättningar. Enligt regeringen hindrar inte den föreslagna lagen att någon genom avtal förpliktar sig att använda sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation.

Motionen

I kommittémotion 2021/22:4580 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att samtliga vård- och omsorgsgivare ska ha en skyldighet att ingå i sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation.

Utskottets ställningstagande

När det gäller frågan om huruvida användning av systemet med sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation bör vara något som är frivilligt eller en skyldighet för vård- och omsorgsgivare delar utskottet regeringens uppfattning att det ska vara frivilligt att upprätta en sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation. Utskottet är därmed inte berett att ställa sig bakom förslaget i motionen. Motion 2021/22:4580 (SD) yrkande 1 bör avslås.

Nationellt ansvar för digital infrastruktur

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om nationellt ansvar för digital infrastruktur.

Jämför reservation 2 (M, SD, KD).

Propositionen

Regeringen menar att lagförslaget möjliggör nationella, regionala eller lokala system. Om regioner eller kommuner väljer att använda sig av möjligheten till sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation kommer enligt regeringen relevant it-struktur och informationssäkerhet att behövas för implementeringen. Regeringen bedömer även att det kan föra med sig vissa krav på it-struktur och informationssäkerhet för sådana vård- och omsorgsföretag som upphandlas eller på andra sätt sluter avtal med det offentliga.

Regeringen anför i propositionen att den så långt som möjligt försökt tydliggöra lagförslagen i propositionen. Regeringen anser att det inte är lämpligt att utforma den nya lagen mer detaljerat än vad som föreslås. Däremot anser regeringen att det finns ett behov av närmare regler kring tillämpningen av den föreslagna lagen. Socialstyrelsen har tidigare meddelat föreskrifter med stöd av bemyndiganden i patientdatalagen. Med den nya lagen om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation kan det enligt regeringen finnas anledning att meddela nya föreskrifter. Flera remissinstanser har också lyft upp olika frågor om hur den föreslagna lagen ska tillämpas i verksamheterna. Det handlar om frågor som t.ex. hur vårdgivare och omsorgsgivare bäst utformar information till patienter och omsorgsmottagare om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation samt hur man ska bedöma ställningstaganden från personer med helt eller delvis nedsatt beslutsförmåga. Regeringen menar att det kan vara lämpligt att ge en myndighet i uppdrag att ta fram vägledning för huvudmännen. Regeringen anser också att föreskrifter och vägledning tillsammans kan vara ett bra stöd till personuppgiftsansvariga i utformandet av rutiner för tillämpningen av lagen i det löpande arbetet med och i utformning och utveckling av det eller de tekniska system som ska användas för sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation.

Motionerna

I kommittémotion 2021/22:4555 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 3 föreslås ett tillkännagivande om ett ökat nationellt ansvar för den digitala infrastrukturen när det gäller sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation.

I kommittémotion 2021/22:4580 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att staten behöver ta ett mer övergripande ansvar för att säkerställa att en nationellt sammanhållen digital informationsmiljö utvecklas och förvaltas.

Utskottets ställningstagande

I två av motionsyrkandena föreslås att staten ska ta ett ökat ansvar för den digitala infrastrukturen samt informationsmiljön för sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation jämfört med vad regeringen föreslår. Här noterar utskottet att regeringen bl.a. bedömer att det kan finnas anledning för en myndighet att meddela nya föreskrifter till följd av den nya lagen om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation samt att det är lämpligt att en myndighet får i uppdrag att lämna vägledning till vård- och omsorgsgivare. Utskottet instämmer i regeringens bedömning att föreskrifter och vägledning tillsammans kan vara ett bra stöd i det löpande arbetet samt när det gäller utformning och utveckling av det eller de tekniska system som ska användas för sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation. Mot den bakgrunden anser utskottet att riksdagen inte behöver ta något initiativ med anledning av motionerna 2021/22:4555 (M) yrkande 3 och 2021/22:4580 (SD) yrkande 2 som bör avslås.

Lagarnas framtida utformning i övrigt

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om lagarnas framtida utformning i övrigt.

Jämför reservation 3 (M, SD, KD).

Propositionen

Enligt förslaget ska patienten eller omsorgsmottagaren ha lämnat sitt samtycke för att en vårdgivare eller omsorgsgivare ska få ta del av personuppgifter som en annan vårdgivare eller omsorgsgivare gjort tillgängliga i systemet med sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation. I sådana fall är det inte tillräckligt att den enskilde inte motsätter sig behandlingen, utan ett aktivt samtycke krävs. Regeringen menar att det bör uppställas ett krav på samtycke från omsorgsmottagaren för att en vårdgivare eller omsorgsgivare ska få ta del av och behandla sådan omsorgsdokumentation som tillförts systemet av en annan omsorgsgivare. I stället för att uppfylla de krav som uppställdes i den tidigare personuppgiftslagen, bör den enskildes samtycke uppfylla de krav som följer av EU:s dataskyddsförordning. Ett samtycke är enligt dataskyddsförordningen en viljeytring som är frivillig, specifik, informerad och otvetydig, genom vilken den registrerade godtar behandling av

personuppgifter som rör honom eller henne (artikel 4.11 i EU:s dataskyddsförordning). Definitionen av begreppet samtycke i EU:s dataskyddsförordning innebär att ett s.k. hypotetiskt samtycke inte kan godtas. Inte heller s.k. tyst samtycke, där den registrerade informeras om en tilltänkt behandling av personuppgifter och ges en viss frist för att motsätta sig behandlingen, kan godtas. Däremot kan, som framgår av definitionen, s.k. konkludent handlande konstituera ett samtycke, t.ex. när den registrerade lämnar efterfrågade personuppgifter efter att ha fått information om den tilltänkta behandlingen av dessa och om att det är frivilligt att lämna personuppgifter och att ett uppgiftslämnande betraktas som ett samtycke.

När det gäller förutsättningar för sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation anför regeringen att möjligheten till att upprätta system för sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation är en del av ett långsiktigt utvecklingsarbete inom både region och kommun för att en säker och god vård och omsorg ska kunna tillhandahållas, samtidigt som enskildas integritetskänsliga uppgifter behandlas på ett sätt som tillgodoser fysiska personers skydd avseende behandlingen av personuppgifter. Regeringen anser att det finns flera utvecklingsområden inom både kommuner och regioner för att den legala möjligheten till sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation ska kunna nyttjas optimalt. Vidare menar regeringen att lagförslaget möjliggör nationella, regionala eller lokala system.

Regeringen har angett i propositionen att riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om digitalisering i vården (bet. 2019/20:SoU11 punkt 18, rskr.2019/20:275). Utskottet uttalade att det ansåg att regeringen bör se över om dagens krav på ett aktivt samtycke för sammanhållen journalföring bör ändras så att patienten antas samtycka till att vårdgivarna tar del av patientinformation till dess att motsatsen har meddelats. Utskottet ansåg också att regeringen bör se över om lagändringar behöver göras för att skapa goda möjligheter till sammanhållen journalföring och informationsdelning dels inom hälso- och sjukvården, dels mellan hälso- och sjukvården och socialtjänsten. Vidare ansåg utskottet att regeringen bör se över möjligheten att klassificera olika typer av vårdinformation för att kunna väga skyddet av patientens integritet mot vinsterna av att kunna använda patientinformationen för andra ändamål samt om lagstiftningen bör förtydligas så att anhöriga kan vara ombud vid kontakter med vården när det gäller t.ex. tidsbokningar, anmälningar och avbokningar (bet. 2019/20:SoU11 s. 87 och 88).

Regeringen anför i propositionen att en översyn av dagens krav på aktivt samtycke har gjorts genom utredningens betänkande och regeringens överväganden i denna del. Regeringen anser att det med den föreslagna lagen behövs integritetsstärkande åtgärder för att förhindra och försvåra intrång i patientens och omsorgsmottagarens personliga integritet. Regeringens bedömning är således att kravet på samtycke fortsatt är en viktig integritetsstärkande åtgärd givet de risker som direktåtkomst medför, och att kravet därmed ska kvarstå. Majoriteten av remissinstanserna stöder de

integritetsstärkande åtgärder som utredningen föreslog. Regeringen bedömer att övervägandena i denna del tillgodoser de delar av riksdagens tillkännagivande som rör att se över krav på aktivt samtycke. Regeringen bedömer vidare att förslagen och bedömningen i propositionen som helhet tillgodoser de delar av riksdagens tillkännagivande som rör att skapa goda möjligheter till sammanhållen journalföring och informationsdelning inom hälso- och sjukvården samt mellan hälso- och sjukvården och socialtjänsten. Regeringen avser att återkomma i fråga om övriga delar av tillkännagivandet. Tillkännagivandet är därmed inte slutbehandlat.

Regeringen gav i april 2021 E-hälsomyndigheten i uppdrag att analysera och föreslå hur de legala möjligheterna till sammanhållen journalföring kan nyttjas i så stor utsträckning som möjligt i vården och omsorgen, i hela landet och av alla vårdgivare (S2021/03119). I uppdraget ingår även att i analysen och i förslagen beakta de ökade möjligheter till informationsutbyte genom direktåtkomst som regeringen nu föreslår. E-hälsomyndigheten lämnade sin slutrapport i februari 2022 och förslagen bereds nu i Regeringskansliet. Regeringen framhåller i detta sammanhang att den legala möjlighet att utbyta information som den föreslagna lagen ger är en grundförutsättning för att möjliggöra upprättandet av sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation.

Motionen

I kommittémotion 2021/22:4555 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att skyndsamt genomföra riksdagens beslut om nödvändiga förändringar i lagstiftningen för att underlätta sammanhållen vårdinformation och dokumentation. Motionärerna hänvisar till det tillkännagivande om digitalisering i vården som riksdagen gjorde med anledning av betänkande 2019/20:SoU11.

Utskottets ställningstagande

Utskottet noterar inledningsvis det uppdrag som regeringen lämnat till E-hälsomyndigheten om att analysera och föreslå hur de legala möjligheterna till sammanhållen journalföring kan nyttjas i så stor utsträckning som möjligt i vården och omsorgen. När det sedan gäller frågan om digitalisering i vården konstaterar utskottet att tillkännagivandet om detta inte anses färdigbehandlat genom lagförslaget och att regeringen enligt vad som uttalas i propositionen avser att återkomma till riksdagen i frågan. Utskottet konstaterar att regeringens förslag omfattar överväganden när det gäller aktivt samtycke och anser, som nämnts ovan, att riksdagen bör anta regeringens lagförslag. Utskottet utgår dock från att regeringen kommer att fortsätta att följa frågor om förutsättningarna för digitalisering i vården samt sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation. Därmed avstyrker utskottet motion 2021/22:4555 (M) yrkande 1.

Långsiktig patientdatareform

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om långsiktig patientdatareform.

Jämför reservation 4 (M, KD).

Propositionen

Regeringen föreslår en ny lag om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation där möjligheten för vårdgivare och omsorgsgivare att ta del av, respektive ge tillgång till, personuppgifter genom direktåtkomst eller annat elektroniskt utlämnande genom sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation ska regleras. Enligt regeringens förslag får en vårdgivare eller omsorgsgivare inte behandla uppgifter om en patient eller en omsorgsmottagare genom sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation under andra förutsättningar än dem som anges i den nya lagen, även om patienten eller omsorgsmottagaren uttryckligen samtycker till det. Regeringen föreslår att ett antal integritetsstärkande bestämmelser ska tillämpas av de verksamheter som väljer att använda sig av möjligheten till sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation. Enligt förslaget ska uppgifter om patienten eller omsorgsmottagaren inte få göras tillgängliga för andra vårdgivare eller omsorgsgivare, om en patient eller en omsorgsmottagare motsätter sig det. I sådant fall ska uppgifterna genast spärras av vårdgivaren eller omsorgsgivaren. Särskilda bestämmelser föreslås här gälla för behandling av uppgifter om barn. En vårdnadshavare för ett barn föreslås inte få motsätta sig att uppgifter om barnet görs tillgängliga. Enligt regeringens förslag ska vidare ospärrade uppgifter om en patient eller en omsorgsmottagare göras tillgängliga för de vårdgivare eller omsorgsgivare som är anslutna till sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation. Regeringen lämnar även särskilda förslag om bl.a. att behandling av uppgifter ska kunna ske när patienten eller omsorgsmottagaren inte kan samtycka eller när det finns fara för patientens liv eller allvarig risk för patientens hälsa samt när det gäller personuppgiftsansvar, patientens och omsorgsmottagarens elektroniska tillgång till dokumentation, tilldelning av behörighet för intern elektronisk åtkomst, kontroll av elektronisk åtkomst och bestämmelser som bryter sekretessen mellan vårdgivare och omsorgsgivare vid sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation.

Motionen

I kommittémotion 2021/22:4555 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation ska ingå som en helhet i en långsiktig

patientdatareform. Motionärerna anför att en patientdatareform ska genomföras med inriktningen att patienten ska äga sina patientdata.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet föreslog i betänkande 2021/22:SoU17 E-hälsa m.m. ett tillkännagivande till regeringen om en långsiktig patientdatareform. Riksdagen följde utskottet (rskr. 2021/22:314).

Utskottets ställningstagande

Riksdagen har nyligen gjort ett tillkännagivande om en långsiktig patientdatareform till regeringen. Utskottet uttalade i sammanhanget att det behöver genomföras en långsiktig patientdatareform som tar ett samlat grepp om patientdatafrågorna (bet. 2021/22:SoU17 s. 27). Någon anledning för utskottet att föreslå ytterligare ett tillkännagivande i frågan finns inte. Motion 2021/22:4555 (M) yrkande 2 bör avslås.

Gränsdragning mellan socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om gränsdragning mellan socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen.

Jämför reservation 5 (M, KD).

Propositionen

Regeringen föreslår att sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation ska ge verksamheter inom socialtjänsten som avser äldre personer eller personer med funktionsnedsättning samt hälso- och sjukvården möjlighet att få tillgång till varandras vård- och omsorgsdokumentation. Enligt förslaget ska vårdgivares behandling av personuppgifter enligt patientdatalagen och omsorgsgivares behandling av omsorgsmottagares personuppgifter enligt lagen om behandling av personuppgifter inom socialtjänsten för dokumentation enligt socialtjänstlagen eller lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade omfattas av sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation.

Enligt regeringen är nödvändig delning eller överföring av information mellan vårdgivare och omsorgsgivare för att säkerställa att den enskilde får säker vård tillåten redan i dag. Regeringen bedömer att de möjligheter som i dag finns för att dela uppgifter inom och mellan socialtjänst och hälso- och sjukvård när det behövs för att ge den enskilde nödvändig vård, behandling

och annat stöd är väl avvägda mot rätten till skydd för den personliga integriteten.

Regeringen delar utredningens bedömning att på motsvarande sätt som inom hälso- och sjukvården finns det hos verksamheter inom socialtjänsten ett behov av att enkelt och säkert kunna få elektronisk åtkomst till dokumentation om äldre personer och personer med funktionsnedsättning. Regeringen bedömer att samma behov finns även för personer med funktionsnedsättning som tar emot vård- och omsorgsinsatser från flera aktörer. Regeringen anför att avsikten är att omsorgsgivare som ger individriktade insatser till äldre personer och personer med funktionsnedsättning ska kunna införa sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation. Det är således dokumentation inom verksamheter som riktar sig till vissa grupper av enskilda, dvs. äldre personer och personer med funktionsnedsättning, som ska kunna ingå i sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation.

Däremot ser regeringen svårigheter att utöka informationsutbytet i de verksamheter där tvingande regler mot den enskilde kan aktualiseras. Exempel på sådana regler är lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga och lagen om vård av missbrukare i vissa fall. I de fall en person tar emot frivilliga insatser från socialtjänsten, bedömer regeringen att det finns en större jämlighet mellan den enskilde och den aktuella myndigheten, dvs. den registrerade och den personuppgiftsansvarige. I de fall tvångsåtgärder kan vidtas mot en person kan det vara genomförbart att ha ett system för informationsöverföring som är avhängigt att personen på olika sätt samtycker till vissa former av personuppgiftsbehandlingar. Regeringen anser därför att andra överväganden och bedömningar behöver göras för det fall generella regler om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation ska utsträckas till att omfatta andra verksamheter, särskilt verksamheter där insatser kan genomföras med tvång mot personen.

Med tanke på de integritetsrisker som finns förknippade med direktåtkomst anser regeringen att det är viktigt att tillämpningsområdet för sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation inom socialtjänstens verksamhet tydligt avgränsas så att det inte finns några tvivel om vilka personuppgifter som får behandlas. Uttrycket insatser för äldre personer eller personer med funktionsnedsättning innebär att dokumentation om insatser som anges i andra bestämmelser i socialtjänstlagen än de uppräknade inte får ingå i sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation. Äldre personer och personer med funktionsnedsättning kan i många fall få andra individriktade insatser inom socialtjänsten, exempelvis kopplat till missbruk, utsatthet för våld i nära relation, skuldsättning, barnavårdsutredningar, behov av försörjningsstöd eller att utredning pågår på kommunens familjerättsenhet på grund en vårdnadstvist. Dokumentation av sådana insatser bör enligt regeringens mening inte ingå i sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation. Även sådana insatser får dock ingå i den sammanhållna vård- och omsorgsdokumentationen i de fall det är nödvändigt att de nämns för att det ska vara möjligt att ansvara för eller utföra insatser för äldre personer eller

personer med funktionsnedsättning, eller administration eller dokumentation av sådana insatser.

Regeringen uppger att flera remissinstanser har påpekat att behovet av samordning är stort även vad gäller andra insatser än de som regeringen föreslår ska ingå i sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation. Regeringen anser att det inte är lämpligt att i en lagstiftning som föreslås utgå från patientens och omsorgsmottagarens samtycke inkludera verksamhetsområden där det även finns tvingande lagstiftning. Vidare anför regeringen att det i slutbetänkandet Ombuds tillgång till vård- och omsorgsuppgifter och förenklad behörighetskontroll inom vården (SOU 2021:39) lämnas förslag på ytterligare utredningsarbete. Utredningen föreslår att regeringen ska besluta om direktiv att utreda om det är möjligt och lämpligt att låta sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation omfatta även insatser för andra grupper av betydande storlek inom socialtjänsten. Enligt vad som anges i propositionen har betänkandet remissbehandlats och det bereds inom Regeringskansliet.

Motionen

I kommittémotion 2021/22:4555 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 4 föreslås ett tillkännagivande om att genomföra en utredning som gör en genomlysning av gränsdragningen mellan socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen i syfte att underlätta en mer sammanhållen information och dokumentation inom vård och omsorg.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att regeringen i propositionen har gjort överväganden om vilka verksamheter som bör omfattas av sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation. I likhet med regeringen delar utskottet den bedömning som Utredningen om sammanhållen information inom vård och omsorg gjort om att det finns behov av att enkelt och säkert kunna få elektronisk åtkomst till dokumentation om äldre personer och personer med funktionsnedsättning inom socialtjänsten. När det gäller andra verksamheter noterar utskottet att i betänkande Ombuds tillgång till vård- och omsorgsuppgifter och förenklad behörighetskontroll inom vården (SOU 2021:39) framförs förslag om direktiv att utreda om det är möjligt att låta sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation omfatta även andra insatser än vad regeringen nu föreslår i propositionen. Förslaget bereds inom Regeringskansliet. Utskottet anser att riksdagen inte bör föregripa detta arbete och att något initiativ med anledning av motion 2021/22:4555 (M) yrkande 4 inte behövs. Motionen bör avslås.

Nationell strategi för att anpassa vård- och omsorgsdokumentation för digitala tjänster

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om en nationell strategi för att anpassa vård- och omsorgsdokumentation för digitala tjänster.

Jämför reservation 6 (M, SD).

Propositionen

Som tidigare framgått menar regeringen att möjligheten till att upprätta system för sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation är en del av ett långsiktigt utvecklingsarbete inom både region och kommun för att en säker och god vård och omsorg ska kunna tillhandahållas, samtidigt som enskildas integritetskänsliga uppgifter behandlas på ett sätt som tillgodoser fysiska personers skydd när det gäller behandlingen av personuppgifter.

Regeringen instämmer i synpunkterna från Myndigheten för vård- och omsorgsanalys och Myndigheten för digital förvaltning när det gäller de utmaningar som kan uppstå när flera aktörer ges möjlighet att utveckla system för sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation. Det är angeläget att frågor om interoperabilitet mellan system analyseras och att nya system utvecklas på ett sådant sätt att de även passar in i ett förvaltningsgemensamt system.

Inom ramen för överenskommelsen mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) om en God och nära vård 2021 – en omställning av hälso- och sjukvården med primärvården som nav (S2021/00820), har regeringen fördelat medel till regionerna för att bl.a. arbeta mot en mer enhetlig och strukturerad vårdinformation samt kontinuerligt utveckla regiongemensamma arbetssätt. Vidare anförs att inom ramen för arbetet i Vision e-hälsa 2025 lyfts standarder och enhetligare begrepps användning som grundläggande förutsättningar för ett väl fungerande informationsutbyte inom både vården och omsorgen.

Regeringen pekar på att sedan 2018 har det ekonomiska stödet till kommunerna för deras arbete på äldreområdet ökat från 2,9 till 13,3 miljarder kronor 2021. En stor del av tillskottet är tillfälliga förstärkningar för att stärka kvaliteten i äldreomsorgen. Därutöver har det generella statsbidraget till kommuner och regioner förstärkts kraftigt de senaste åren, från 99,8 miljarder kronor 2018 till 148,5 miljarder kronor 2021. Regeringen anser därför att det borde finnas investeringsutrymme för de kommunala huvudmän som önskar upprätta eller ansluta till sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation.

Regeringen gav i april 2021 E-hälsomyndigheten i uppdrag att analysera och föreslå hur de legala möjligheterna till sammanhållen journalföring kan nyttjas i så stor utsträckning som möjligt i vården och omsorgen, i hela landet

och av alla vårdgivare (S2021/03119). E-hälsomyndigheten lämnade sin slutrapport i februari 2022 och förslagen bereds nu inom Regeringskansliet.

Motionen

I kommittémotion 2021/22:4555 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 5 föreslås ett tillkännagivande om att ta fram och genomföra en nationell strategi för att anpassa vård- och omsorgsdokumentation för digitala vårdtjänster.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att digitaliseringen bör säkerställa tillgång till god och nära vård i hela landet samt leda till ökad tillgänglighet, jämlikhet och effektivitet i vården. Digital vård är alltså en viktig del i vårdutvecklingen. När det gäller utvecklingen av digitala vårdtjänster noterar utskottet att utvecklingen av sådana tjänster omfattas av Vision e-hälsa 2025 samt de årliga överenskommelser som ingås mellan staten och SKR bl.a. om god och nära vård. Även uppdraget till E-hälsomyndigheten att analysera och föreslå hur de legala möjligheterna till sammanhållen journalföring kan nyttjas i så stor utsträckning som möjligt i vården och omsorgen kan uppmärksammas när det gäller utvecklingen av digitala tjänster med funktioner som rör dokumentation av vård. Med hänsyn till redan pågående arbete i frågan är utskottet inte berett att föreslå att riksdagen ska ta något initiativ med anledning av motion 2021/22:4555 (M) yrkande 5 som bör avslås.

Reservationer

1. Skyldighet att ingå i sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation, punkt 2 (SD)

av Linda Lindberg (SD), Clara Aranda (SD) och Per Ramhorn (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion 2021/22:4580 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 1.

Ställningstagande

Regeringen föreslår att det ska vara frivilligt för vård- och omsorgsgivare att använda de utökade möjligheterna till att elektroniskt dela dokumentation. Vi anser att lagen bör vara obligatorisk. Ett införande på frivillig grund innebär enligt vår uppfattning att införandeperioden blir mycket lång och riskerar att leda till ojämlig vård eftersom olika vårdgivare inte kan se all information om en patient beroende av om vårdgivaren är ansluten till sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation eller inte. Regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med detta.

2. Nationellt ansvar för digital infrastruktur, punkt 3 (M, SD, KD)

av Acko Ankarberg Johansson (KD), Camilla Waltersson Grönvall (M), Johan Hultberg (M), Linda Lindberg (SD), Ulrika Heindorff (M), Clara Aranda (SD), Pia Steensland (KD) och Per Ramhorn (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna 2021/22:4555 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 3 och 2021/22:4580 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 2.

Ställningstagande

Vi vill genomföra en nationell reformagenda i syfte att lyfta upp behovet av och föreslå åtgärder som tar sikte på ett samlat helhetsgrepp när det gäller information och dokumentation i vård och omsorg. Vi menar att ett problem handlar om det juridiska dödläget kring molntjänster. Kommuner och regioner använder stora resurser på juridiska utredningar för att kunna hitta alternativa lösningar till molntjänster. Denna problematik bromsar för närvarande effektivare lösningar inom välfärden och utgör ett hinder för att använda digitala tjänster som tillåter alla medborgare att dela data och mötas via skärmen. Samtliga, såväl privata som offentliga, vård- och omsorgsgivare som bedriver offentligt finansierad verksamhet bör ha en skyldighet att inhämta och lämna ut efterfrågad information för kvalitetsuppföljning. Det krävs även ett ökat nationellt ansvar för infrastrukturen och samordningen av digitaliseringen. Regeringen bör se över frågan.

3. Lagarnas framtida utformning i övrigt, punkt 4 (M, SD, KD)

av Acko Ankarberg Johansson (KD), Camilla Waltersson Grönvall (M), Johan Hultberg (M), Linda Lindberg (SD), Ulrika Heindorff (M), Clara Aranda (SD), Pia Steensland (KD) och Per Ramhorn (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:4555 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 1.

Ställningstagande

Vi konstaterar att riksdagen redan har krävt att regeringen ska utreda och genomföra en del av de förändringar i lagstiftning som behövs för att svensk hälso- och sjukvård och omsorg ska kunna ta till vara på de stora möjligheter som digitaliseringen ger. I maj 2020 riktade riksdagen ett tillkännagivande till regeringen om detta. Vi delar inte den bedömning som regeringen gör i propositionen om att de delar av riksdagens tillkännagivande om digitaliseringen i vården (bet. 2019/20:SoU11) som rör att dels se över frågan om aktivt samtycke och dels sammanhållen journalföring och informationsdelning inom hälso- och sjukvården samt mellan hälso- och sjukvården och socialtjänsten är tillgodosedda i och med regeringens proposition och den utredning som legat till grund för propositionen. Utredningen liksom propositionen är för snäv för att kunna anses tillgodose riksdagens tillkännagivande i ovan nämnda delar. Utredningen har exempelvis

enbart haft i uppdrag att se över frågan om att införa en sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation för vissa verksamheter och grupper. Vi anser att regeringen nu snabbt bör återkomma till riksdagen med konkreta reformer i enlighet med vad riksdagen beslutat.

4. Långsiktig patientdatareform, punkt 5 (M, KD)

av Acko Ankarberg Johansson (KD), Camilla Waltersson Grönvall (M), Johan Hultberg (M), Ulrika Heindorff (M) och Pia Steensland (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2021/22:4555 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 2.

Ställningstagande

Vi anser att propositionen inte tar sikte på det stora behovet av att ta ett samlat helhetsgrepp när det gäller sammanhållen och samordnad information och dokumentation inom hälso- och sjukvården och omsorgen. Dagens lagstiftning om informationsdelning inom hälso- och sjukvården samt socialtjänsten är inte anpassad till hur hälso- och sjukvården eller socialtjänsten är organiserad i dag, och inte heller till hur medborgare, brukare och patienter rör sig eller till de nya möjligheter som digitaliseringen skapar. Dagens krav på ett aktivt samtycke behöver vändas så att patienten antas samtycka till att vården får ta del av patientinformation till dess att motsatsen är meddelad. I praktiken är det vad patienter förväntar sig. Lagstiftningen som helhet behöver moderniseras. Regeringen bör se över frågan.

5. Gränsdragning mellan socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen, punkt 6 (M, KD)

av Acko Ankarberg Johansson (KD), Camilla Waltersson Grönvall (M), Johan Hultberg (M), Ulrika Heindorff (M) och Pia Steensland (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2021/22:4555 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 4.

Ställningstagande

Vi menar att det krävs konkreta förändringar för att kunna åstadkomma en mer samordnad vård och omsorg för de mest sjuka och sköra liksom för andra grupper i behov av insatser från såväl hälso- och sjukvården som socialtjänsten. För att kunna åstadkomma detta krävs en genomlysning av gränsdragningen mellan socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen i syfte att underlätta samordning och samarbete mellan huvudmännen. Vidare menar vi att förslaget enligt propositionen och den utredning som genomförts bara i vissa delar berör socialtjänstens verksamheter. Som påpekats av remissinstanserna är detta en brist. Socialtjänsten behöver ha samma möjligheter som finns inom hälso- och sjukvården till sammanhållen journalföring att oavsett driftsform följa upp insatser och kvaliteten i verksamheten. Regeringen bör tillsätta en utredning med uppdrag att se över hur lagstiftningen kan förändras för att ge socialtjänsten möjlighet att dra nytta av digitaliseringens möjligheter och i syfte att säkerställa en bättre fungerande samverkan såväl inom socialtjänsten som mellan socialtjänsten och andra aktörer, såsom skola, när så är motiverat. Informationsutbyte bör förenklas så att socialtjänsten får dela uppgifter genom direktåtkomst.

6. Nationell strategi för att anpassa vård- och omsorgsdokumentation för digitala tjänster, punkt 7 (M, SD)

av Camilla Waltersson Grönvall (M), Johan Hultberg (M), Linda Lindberg (SD), Ulrika Heindorff (M), Clara Aranda (SD) och Per Ramhorn (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:4555 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 5.

Ställningstagande

Vi vill genomföra en nationell reformagenda med åtgärder som tar sikte på ett samlat helhetsgrepp gällande information och dokumentation i vård och omsorg. Det är centralt att en nationell strategi tas fram innehållande strukturer och ramar för att privata aktörer ska kunna bedriva verksamhet på jämlika villkor inom den digitala vården och adressera frågor om vem som har ansvaret för vad. Uppgifter från de digitala tjänsterna ska kunna delas mellan vårdgivare i så stor utsträckning som möjligt. Den data som genereras i de digitala besöken ska finnas tillgängliga för uppföljning, forskning och insatser

för förebyggande vård. Digitala tjänster ska kunna användas i kombination med eller som komplement till fysiska besök. Strategin bör därutöver ta upp hur digital triagering och andra system för att lotsa patienten till rätt vårdnivå kan uppmuntras i hela vården. Vidare anser vi att det är viktigt att patientavgifter ska kunna tas ut för digitala vårdinsatser. Riktlinjer för nationella ersättningssystem som underlättar utveckling och innovation av nya digitala arbetssätt inom vård och omsorg bör tas fram i samverkan med SKR och relevanta privata aktörer samt branschorganisationer. Vi menar även att det bör säkerställas att vård- och omsorgsutbildningar ger studenterna tillräckliga kunskaper för att på ett bra sätt kunna använda digitala verktyg samt att det bör prövas om det i examensbeskrivningarna för vård- och omsorgsutbildningarna kan läggas krav som säkerställer att studenterna efter erlagd examen har de kunskaper som krävs för att på ett kvalitativt sätt kunna arbeta i digitala arbetsformer. Regeringen bör se över frågan.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2021/22:177 Sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2001:454) om behandling av personuppgifter inom socialtjänsten.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i patientdatalagen (2008:355).
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).
5. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i patientlagen (2014:821).
6. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2018:744) om försäkringsmedicinska utredningar.
7. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2019:1297) om koordineringsinsatser för sjukskrivna patienter.
8. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i totalförsvarsdatalagen (2020:151).
9. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2020:421) om Rättsmedicinalverkets behandling av personuppgifter.
10. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2021:363) om estetiska kirurgiska ingrepp och estetiska injektionsbehandlingar.

Följdmotionerna

2021/22:4555 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skyndsamt genomföra riksdagens beslut om nödvändiga förändringar i lagstiftningen för att underlätta sammanhållen vårdinformation och dokumentation och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation ska ingå som en helhet i en långsiktig patientdatareform och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett ökat nationellt ansvar för den digitala infrastrukturen när det gäller

sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation och tillkännager detta för regeringen.

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en utredning som gör en genomlysning av gränsdragningen mellan socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen i syfte att underlätta en mer sammanhållen information och dokumentation inom vård och omsorg, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram och genomföra en nationell strategi för att anpassa vård- och omsorgsdokumentation för digitala vårdtjänster och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4580 av Linda Lindberg m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att samtliga vård- och omsorgsgivare ska ha en skyldighet att ingå i sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att staten behöver ta ett mer övergripande ansvar för att säkerställa att en nationellt sammanhållen digital informationsmiljö utvecklas och förvaltas och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation

Härigenom föreskrivs följande.

1 kap. Inledande bestämmelser**Uttryck i lagen**

1 § I denna lag används följande uttryck med nedan angiven betydelse.

Uttryck	Betydelse
EU:s dataskyddsförordning	Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning).
Hälso- och sjukvård	Verksamhet som avses i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), tandvårdslagen (1985:125), lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård, lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård, smittskyddslagen (2004:168), lagen (1972:119) om fastställande av könstillhörighet i vissa fall, lagen (2006:351) om genetisk integritet m.m., lagen (2019:1297) om koordineringsinsatser för sjukskrivna patienter samt den upphävda lagen (1944:133) om kastrering.
Insatser för äldre personer eller personer med funktionsnedsättning	Insatser 1. enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) som avses i 3 kap. 6 § första stycket samma lag och som lämnas till äldre personer eller

	personer med funktionsnedsättning, 2. enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen som avses i 5 kap. 5 och 7 §§ samma lag, 3. enligt 4 kap. 2 a § socialtjänstlagen, eller 4. enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade.
Omsorgsgivare	Myndighet i kommun eller region som har ansvar för eller utför insatser för äldre personer eller personer med funktionsnedsättning samt annan juridisk person eller enskild näringsidkare som utför sådana insatser.
Omsorgsmottagare	Person som fått eller får insatser för äldre personer eller personer med funktionsnedsättning eller som fått eller får behovet av sådana insatser bedömda.
Patient	Person som fått, får eller är registrerad för att få hälso- och sjukvård.
Sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation	Ett elektroniskt system som gör det möjligt för en vårdgivare eller omsorgsgivare att ge eller få tillgång, genom direktåtkomst eller annat elektroniskt utlämnande, till personuppgifter hos andra vårdgivare eller omsorgsgivare.
Vårdgivare	Statlig myndighet, region och kommun i fråga om sådan hälso- och sjukvård som myndigheten, regionen eller kommunen har ansvar för samt annan juridisk person eller enskild näringsidkare som bedriver hälso- och sjukvård.

Förhållandet till annan dataskyddsreglering

2 § Denna lag innehåller bestämmelser som kompletterar EU:s dataskyddsförordning, patientdatalagen (2008:355), lagen (2001:454) om behandling av personuppgifter inom socialtjänsten och föreskrifter som har meddelats i anslutning till dessa lagar.

Vid behandling av personuppgifter enligt denna lag gäller lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning och föreskrifter som har meddelats i anslutning till den lagen, om inte annat följer av denna lag eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Tillämpningsområde

3 § Bestämmelserna i denna lag får tillämpas på vårdgivares behandling av personuppgifter enligt patientdatalagen (2008:355).

Bestämmelserna i denna lag får också tillämpas på omsorgsgivares behandling av omsorgsmottagares personuppgifter enligt lagen (2001:454) om behandling av personuppgifter inom socialtjänsten för dokumentation

1. enligt 11 kap. 5 § socialtjänstlagen (2001:453), eller

2. enligt 21 a § lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade.

Andra stycket gäller dock bara om dokumentationen förs för varje omsorgsmottagare för sig.

2 kap. Vårdgivares och omsorgsgivares tillgängliggörande av uppgifter

Tillgång genom direktåtkomst eller annat elektroniskt utlämnade

1 § En vårdgivare får, under de förutsättningar som anges i 2–6 §§ och 3 kap. 1, 3, 5 och 6 §§, ges tillgång, genom direktåtkomst eller annat elektroniskt utlämnande, till personuppgifter som behandlas av andra vårdgivare eller av omsorgsgivare. En omsorgsgivare får, under de förutsättningar som anges i 2–6 §§ och 3 kap. 2 och 4 §§, ges tillgång, genom direktåtkomst eller annat elektroniskt utlämnande, till personuppgifter som behandlas av andra vårdgivare eller av omsorgsgivare.

Tillgången enligt första stycket får bara avse personuppgifter som behandlas

1. för ändamål som anges i 2 kap. 4 § 1 och 2 patientdatalagen (2008:355), eller

2. för att ansvara för eller utföra insatser eller för administration av sådana insatser eller sådan dokumentation som avses i 1 kap. 3 § andra stycket.

Information till patienter och omsorgsmottagare

2 § Innan uppgifter om en patient eller en omsorgsmottagare görs tillgängliga för andra vårdgivare eller omsorgsgivare ska patienten eller omsorgsmottagaren av vårdgivare eller omsorgsgivare informeras om

1. vad sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation innebär, och

2. möjligheten att motsätta sig att uppgifter görs tillgängliga för andra vårdgivare eller omsorgsgivare genom sådan dokumentation.

En patient ska också informeras om att

1. uppgiften om att det finns spärrade uppgifter om patienten och vilken vårdgivare som har spärrat uppgifterna ska göras tillgängliga för andra vårdgivare, och

2. vid fara för patientens liv eller när det annars finns allvarlig risk för dennes hälsa får en annan vårdgivare ta del av uppgift om vilken vårdgivare som har spärrat uppgifterna.

En patients eller en omsorgsmottagares inflytande

3 § Om en patient eller en omsorgsmottagare motsätter sig det, får uppgifter om patienten eller omsorgsmottagaren inte göras tillgängliga för andra vårdgivare eller omsorgsgivare. I sådant fall ska uppgifterna genast spärras av vårdgivaren eller omsorgsgivaren.

En vårdnadshavare för ett barn får dock inte motsätta sig att uppgifter om barnet görs tillgängliga för andra vårdgivare eller omsorgsgivare.

En patient eller en omsorgsmottagare kan när som helst begära att den vårdgivare eller omsorgsgivare som har spärrat uppgifterna häver spärren.

Ospärrade uppgifter

4 § Ospärrade uppgifter om en patient eller en omsorgsmottagare ska göras tillgängliga för de vårdgivare eller omsorgsgivare som är anslutna till sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation.

Om det finns ospärrade uppgifter om patienten eller omsorgsmottagaren, ska det föras in en uppgift om detta. Andra vårdgivare eller omsorgsgivare ska kunna ta del av denna uppgift utan att ta del av uppgiften om vilken vårdgivare eller omsorgsgivare som har gjort uppgiften tillgänglig eller av de ospärrade uppgifternas innehåll.

Uppgift om spärrade uppgifter om en patient

5 § Uppgift om att det finns spärrade uppgifter om en patient samt uppgift om vilken vårdgivare som har spärrat uppgifterna ska göras tillgängliga för andra vårdgivare. En annan vårdgivare får, endast under de förutsättningar som anges i 3 kap. 5 och 6 §§, ta del av uppgift om vilken vårdgivare som har spärrat uppgifterna.

En patient eller en omsorgsmottagare som inte endast tillfälligt saknar förmåga att ta ställning

6 § En vårdgivare eller en omsorgsgivare får tillgängliggöra uppgifter om en patient eller en omsorgsmottagare, som inte endast tillfälligt saknar förmåga att ta ställning enligt 3 § första stycket, för andra vårdgivare eller omsorgsgivare som är anslutna till sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation, om

1. patientens eller omsorgsmottagarens inställning till sådan behandling av personuppgifter så långt som möjligt har klarlagts, och

2. det inte finns anledning att anta att patienten eller omsorgsmottagaren skulle ha motsatt sig behandlingen av personuppgifterna.

3 kap. Vårdgivares och omsorgsgivares tillgång till och behandling av personuppgifter

En vårdgivares behandling av uppgifter

1 § En vårdgivare får behandla uppgifter som en annan vårdgivare eller omsorgsgivare har gjort tillgängliga enligt 2 kap. 4 eller 6 § om

1. uppgifterna rör en patient som det finns en aktuell patientrelation med,
2. patienten samtycker till det, och
3. uppgifterna kan antas ha betydelse

a) för att inom hälso- och sjukvården förebygga, utreda eller behandla sjukdomar och skador hos patienten, utföra insatser enligt lagen (2019:1297) om koordineringsinsatser för sjukskrivna patienter eller bedöma behovet av sådana insatser, eller

b) vid utfärdande av ett sådant intyg som avses i 3 kap. 16 § patientdatalagen (2008:355).

I fall som avses i första stycket 3 b gäller detta också när uppgifterna avser någon som det tidigare har funnits en patientrelation till.

Patientens samtycke krävs inte om denne är ett barn som inte självt kan samtycka.

En omsorgsgivares behandling av uppgifter

2 § En omsorgsgivare får behandla uppgifter som en annan omsorgsgivare eller vårdgivare har gjort tillgängliga enligt 2 kap. 4 eller 6 § om

1. uppgifterna rör en omsorgsmottagare som får omsorgsgivarens insatser eller är föremål för en utredning om att få sådana insatser,
2. uppgifterna kan antas ha betydelse för omsorgsgivarens insatser enligt 1, och
3. omsorgsmottagaren samtycker till det.

Omsorgsmottagarens samtycke krävs inte om behandlingen avser uppgifter som en annan omsorgsgivare gjort tillgängliga och omsorgsmottagaren är ett barn som inte självt kan samtycka.

När patienten inte kan samtycka

3 § En vårdgivare får ta del av uppgift om vilka andra vårdgivare eller omsorgsgivare som har gjort uppgifter tillgängliga enligt 2 kap. 4 eller 6 § om en patient inte endast tillfälligt saknar förmåga att lämna samtycke enligt 1 § första stycket 2.

Vårdgivaren får i en sådan situation behandla också de uppgifter som avses i 2 kap. 4 eller 6 §, om

1. vårdgivaren bedömer att dessa kan antas ha betydelse för den vård som är nödvändig med hänsyn till patientens hälsotillstånd,
2. patientens inställning till sådan behandling av personuppgifter så långt som möjligt har klarlagts, och
3. det inte finns anledning att anta att patienten skulle ha motsatt sig behandlingen av personuppgifterna.

När omsorgsmottagaren inte kan samtycka

4 § En omsorgsgivare får ta del av uppgift om vilka andra omsorgsgivare som har gjort uppgifter tillgängliga enligt 2 kap. 4 eller 6 § om en omsorgsmottagare inte endast tillfälligt saknar förmåga att lämna samtycke enligt 2 § första stycket 3.

Omsorgsgivaren får i en sådan situation behandla också de uppgifter som avses i 2 kap. 4 eller 6 § som andra omsorgsgivare gjort tillgängliga om

1. omsorgsgivaren bedömer att dessa kan antas ha betydelse för de insatser som är nödvändiga med hänsyn till omsorgsmottagarens behov eller en utredning om sådana insatser,

2. omsorgsmottagarens inställning till sådan behandling av personuppgifter så långt som möjligt har klarlagts, och

3. det inte finns anledning att anta att omsorgsmottagaren skulle ha motsatt sig behandlingen av personuppgifterna.

En vårdgivares behandling av uppgifter vid fara för patientens liv eller hälsa

5 § En vårdgivare får ta del av uppgift om vilken eller vilka vårdgivare som har spärrat uppgifter om

1. det finns fara för en patients liv eller det finns allvarlig risk för dennes hälsa, och

2. patienten saknar förmåga att begära att spärrarna ska hävas enligt 2 kap. 3 § tredje stycket.

Om vårdgivaren med ledning av uppgiften enligt första stycket bedömer att de spärrade uppgifterna kan antas ha betydelse för den vård som patienten oundgängligen behöver, får vårdgivaren begära hos den vårdgivare som har spärrat uppgifterna att denne häver spärrarna.

6 § En vårdgivare får ta del av uppgift om vilken eller vilka vårdgivare som har gjort ospärrade uppgifter tillgängliga om

1. det finns fara för en patients liv eller det annars finns allvarlig risk för dennes hälsa, och

2. patientens samtycke inte kan inhämtas enligt 1 § första stycket 2.

Om vårdgivaren med ledning av uppgiften enligt första stycket bedömer att de ospärrade uppgifterna kan antas ha betydelse för den vård som patienten oundgängligen behöver, får vårdgivaren behandla de ospärrade uppgifterna.

Lagens reglering är uttömmande

7 § En vårdgivare eller en omsorgsgivare får inte behandla en annan vårdgivares eller omsorgsgivares uppgifter om en patient eller en omsorgsmottagare under andra förutsättningar än dem som anges i 1–6 §§, även om patienten eller omsorgsmottagaren uttryckligen samtycker till det.

4 kap. Vårdgivarnas och omsorgsgivarnas ansvar för dokumentationen

Personuppgiftsansvar

1 § En vårdgivare eller en omsorgsgivare är personuppgiftsansvarig för behandling av personuppgifter enligt denna lag. I en region eller i en kommun är varje myndighet som bedriver hälso- och sjukvård personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som myndigheten utför.

Personuppgiftsansvaret omfattar även sådan behandling av personuppgifter som utförs när någon genom direktåtkomst eller annat elektroniskt utlämnande i ett enskilt fall bereder sig tillgång till personuppgifter hos en annan vårdgivare eller omsorgsgivare.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vem som ska ha personuppgiftsansvar för övergripande frågor om tekniska och organisatoriska säkerhetsåtgärder vid sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation.

Patientens och omsorgsmottagarens elektroniska tillgång till dokumentation

2 § En vårdgivare eller en omsorgsgivare får medge en patient eller en omsorgsmottagare tillgång, genom direktåtkomst eller annat elektroniskt utlämnande, till sådana uppgifter om patienten eller omsorgsmottagaren själv som får lämnas ut till honom eller henne och som en annan vårdgivare eller omsorgsgivare får ha tillgång till enligt 2 kap. 4 §. Patienten eller omsorgsmottagaren får också medges tillgång, genom direktåtkomst eller annat elektroniskt utlämnande, till sådan dokumentation som avses i 4 § första och tredje styckena.

Tillgång enligt första stycket första meningen får dock inte medges till sådana uppgifter som en annan vårdgivare eller omsorgsgivare får ha tillgång till enligt 2 kap. 6 §.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om de krav på säkerhetsåtgärder som ska gälla vid sådan direktåtkomst eller annat elektroniskt utlämnande som avses i första stycket.

I 5 kap. 5 § patientdatalagen (2008:355) finns det ytterligare bestämmelser om patientens tillgång, genom direktåtkomst eller annat elektroniskt utlämnande, till uppgifter hos vårdgivare om patienten själv.

Tilldelning av behörighet för intern elektronisk åtkomst och kontroll av elektronisk åtkomst

3 § En omsorgsgivare ska bestämma villkor för tilldelning av behörighet till personalen i den egna organisationen för åtkomst till personuppgifter som gjorts tillgängliga för andra omsorgsgivare eller vårdgivare. Sådan behörighet ska begränsas till vad som behövs för att den behörige ska kunna fullgöra sina arbetsuppgifter i fråga om insatser för omsorgsmottagare, administration av sådana insatser och dokumentation som avses i 1 kap. 1 § andra stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om tilldelning av behörighet enligt första stycket.

I 4 kap. 2 § patientdatalagen (2008:355) finns det bestämmelser om vårdgivares behörighetstilldelning. De bestämmelserna gäller även för vårdgivares behörighetstilldelning avseende åtkomst till sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation.

4 § En omsorgsgivare ska se till att åtkomst till personuppgifter som gjorts tillgängliga för andra omsorgsgivare eller vårdgivare enligt denna lag dokumenteras och kan kontrolleras. Omsorgsgivaren ska göra systematiska och återkommande kontroller av om någon obehörigen kommer åt uppgifterna.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om dokumentation och kontroll enligt första stycket.

I 4 kap. 3 § patientdatalagen (2008:355) finns det bestämmelser om vårdgivares kontroll av elektronisk åtkomst. De bestämmelserna gäller även för vårdgivares dokumentation om och kontroll av åtkomst till sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation.

Information om den elektroniska åtkomst som förekommit

5 § En omsorgsgivare ska på begäran av en omsorgsmottagare lämna information om den åtkomst till omsorgsmottagarens personuppgifter som förekommit enligt denna lag.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om information enligt första stycket.

I 8 kap. 5 § patientdatalagen (2008:355) finns det bestämmelser om att en vårdgivare på begäran av en patient ska lämna information om den direktåtkomst och elektroniska åtkomst till uppgifter om patienten som har förekommit.

Bevarande och gallring

6 § När en handling är tillgänglig för flera vårdgivare eller omsorgsgivare enligt denna lag gäller skyldigheten att bevara handlingen bara för den vårdgivare eller omsorgsgivare som ansvarar för den.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2023.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (2001:454) om behandling av personuppgifter inom socialtjänsten

Härigenom föreskrivs att 4 § lagen (2001:454) om behandling av personuppgifter inom socialtjänsten ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §¹

Denna lag innehåller bestämmelser som kompletterar EU:s dataskyddsförordning.

Vid behandling av personuppgifter enligt denna lag gäller lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning och föreskrifter som har meddelats i anslutning till den lagen, om inte annat följer av denna lag eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

I lagen (2022:000) om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation finns ytterligare bestämmelser om behandling av personuppgifter inom socialtjänsten i fråga om insatser för äldre personer eller personer med funktionsnedsättning.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2023.

¹ Senaste lydelse 2018:440.

3 Förslag till lag om ändring i patientdatalagen (2008:355)

Härigenom föreskrivs i fråga om patientdatalagen (2008:355)¹

dels att 6 kap. ska upphöra att gälla,

dels att 1 kap. 3 och 4 §§, 2 kap. 2, 3 och 6 §§, 3 kap. 1 §, 4 kap. 2 och 3 §§, 5 kap. 4 och 5 §§, 8 kap. 6 och 7 §§ och rubrikerna närmast före 5 kap. 4 § och 8 kap. 7 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

1 kap.

3 §

I denna lag används följande uttryck med nedan angiven betydelse.

Uttryck	Betydelse
Hälso- och sjukvård	Verksamhet som avses i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), tandvårdslagen (1985:125), lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård, lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård, smittskyddslagen (2004:168), lagen (1972:119) om fastställande av könstillhörighet i vissa fall, lagen (2006:351) om genetisk integritet m.m., lagen (2018:744) om försäkringsmedicinska utredningar, lagen (2019:1297) om koordineringsinsatser för sjukskrivna patienter, lagen (2021:363) om estetiska kirurgiska ingrepp och estetiska injektionsbehandlingar samt den upphävda lagen (1944:133) om kastrering.
Journalhandling	Framställning i skrift eller bild samt upptagning som kan läsas, avlyssnas eller på annat sätt uppfattas endast med tekniskt hjälpmedel och

¹ Senaste lydelse av
6 kap. 1 § 2021:365
6 kap. 2 a § 2014:829
6 kap. 3 § 2019:1299
6 kap. 3 a § 2014:829
6 kap. 5 § 2014:829.

	som upprättas eller inkommer i samband med vården av en patient och som innehåller uppgifter om patientens hälsotillstånd eller andra personliga förhållanden eller om vidtagna eller planerade vård-åtgärder.
Patientjournal	En eller flera journalhandlingar som rör samma patient.
<i>Sammanhållen journalföring</i>	<i>Ett elektroniskt system, som gör det möjligt för en vårdgivare att ge eller få direktåtkomst till personuppgifter hos en annan vårdgivare.</i>
Vårdgivare	Statlig myndighet, region och kommun i fråga om sådan hälso- och sjukvård som myndigheten, regionen eller kommunen har ansvar för (offentlig vårdgivare) samt annan juridisk person eller enskild näringsidkare som bedriver hälso- och sjukvård (privat vårdgivare).

Föreslagen lydelse

1 kap.

3 §²

I denna lag används följande uttryck med nedan angiven betydelse

Uttryck	Betydelse
Hälso- och sjukvård	Verksamhet som avses i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), tandvårdslagen (1985:125), lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård, lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård, smittskyddslagen (2004:168), lagen (1972:119) om fastställande av könstillhörighet i vissa fall, lagen (2006:351) om genetisk integritet m.m., lagen (2018:744) om försäkringsmedicinska utredningar, lagen (2019:1297) om koordineringsinsatser för sjukskrivna patienter,

² Senaste lydelse 2021:365.

lagen (2021:363) om estetiska kirurgiska ingrepp och estetiska injektionsbehandlingar samt den upphävda lagen (1944:133) om kastrering.

Journalhandling

Framställning i skrift eller bild samt upptagning som kan läsas, avlyssnas eller på annat sätt uppfattas endast med tekniskt hjälpmedel och som upprättas eller inkommer i samband med vården av en patient och som innehåller uppgifter om patientens hälsotillstånd eller andra personliga förhållanden eller om vidtagna eller planerade vårdåtgärder.

Patientjournal

En eller flera journalhandlingar som rör samma patient.

Vårdgivare

Statlig myndighet, region och kommun i fråga om sådan hälso- och sjukvård som myndigheten, regionen eller kommunen har ansvar för (offentlig vårdgivare) samt annan juridisk person eller enskild näringsidkare som bedriver hälso- och sjukvård (privat vårdgivare).

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

4 §³

Denna lag innehåller bestämmelser som kompletterar EU:s dataskyddsförordning, vid sådan behandling av personuppgifter inom hälso- och sjukvården som är helt eller delvis automatiserad eller där uppgifterna ingår i eller är avsedda att ingå i en strukturerad samling av personuppgifter som är tillgängliga för sökning eller sammanställning enligt särskilda kriterier.

Vid behandling av personuppgifter som avses i första stycket gäller lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning och föreskrifter som har meddelats i anslutning till den lagen, om inte annat följer av denna lag eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

³ Senaste lydelse 2018:447.

I lagen (2022:000) om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation finns ytterligare bestämmelser om vårdgivares behandling av personuppgifter inom hälso- och sjukvården.

2 kap.

2 §

Behandling av personuppgifter som är tillåten enligt denna lag får utföras även om den enskilde motsätter sig den. Det gäller dock inte i de fall som anges i 4 kap. 4 §, 6 kap. och 7 kap. 2 § eller om något annat framgår av annan lag eller förordning.

Behandling av personuppgifter som är tillåten enligt denna lag får utföras även om den enskilde motsätter sig den. Det gäller dock inte i de fall som anges i 4 kap. 4 § och 7 kap. 2 § eller om något annat framgår av annan lag eller förordning.

3 §

Behandling av personuppgifter som inte är tillåten enligt denna lag får ändå ske, om den enskilde lämnat ett uttryckligt samtycke till behandlingen. Det gäller dock inte i de fall som anges i 6 kap. 5 § eller om något annat framgår av annan lag eller förordning.

Behandling av personuppgifter som inte är tillåten enligt denna lag får ändå ske, om den enskilde lämnat ett uttryckligt samtycke till behandlingen. Det gäller dock inte om något annat framgår av annan lag eller förordning.

Regeringen får meddela föreskrifter om att en behandling av personuppgifter som inte är tillåten enligt denna lag inte heller i andra fall får utföras trots att den enskilde lämnat samtycke till behandlingen.

6 §⁴

En vårdgivare är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som vårdgivaren utför. I en region och en kommun är varje myndighet som bedriver hälso- och sjukvård personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som myndigheten utför.

Personuppgiftsansvaret enligt första stycket omfattar även sådan behandling av personuppgifter som vårdgivaren, eller den myndighet i en region eller en kommun som är personuppgiftsansvarig, utför när vårdgivaren eller myndigheten genom direktåtkomst i ett enskilt fall bereder sig tillgång till personuppgifter om en patient hos en annan vårdgivare eller annan myndighet i samma region eller kommun.

I 6 och 7 kap. finns särskilda bestämmelser om personuppgiftsansvar.

I 7 kap. och i 4 kap. 1 § lagen (2022:000) om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation finns särskilda bestämmelser om personuppgiftsansvar.

⁴ Senaste lydelse 2019:931.

3 kap.

1 §

Vid vård av patienter ska det föras patientjournal. En patientjournal ska föras för varje patient och får inte vara gemensam för flera patienter.

I 6 kap. finns bestämmelser om direktåtkomst till andra vårdgivares uppgifter om patienter genom sammanhållen journalföring.

I lagen (2022:000) om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation finns bestämmelser om tillgång, genom direktåtkomst eller annat elektroniskt utlämnande, till andra vårdgivares uppgifter om patienter genom sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation.

4 kap.2 §⁵

En vårdgivare ska bestämma villkor för tilldelning av behörighet för åtkomst till sådana uppgifter om patienter som förs helt eller delvis automatiserat. Sådan behörighet ska begränsas till vad som behövs för att den enskilde ska kunna fullgöra sina arbetsuppgifter inom hälso- och sjukvården.

Personuppgifter som behandlas i en utredning enligt lagen (2018:744) om försäkringsmedicinska utredningar för ändamål som anges i 2 kap. 4 § första stycket 1 och 2 får inte göras tillgängliga genom elektronisk åtkomst för den som arbetar vid en annan vårdenhet eller inom en annan vårdprocess hos samma vårdgivare. I den lagen finns särskilda bestämmelser om elektronisk åtkomst vid sådana utredningar.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om tilldelning av behörighet enligt första stycket för åtkomst till uppgifter som förs helt eller delvis automatiserat.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om tilldelning av behörighet enligt första stycket för åtkomst till uppgifter som förs helt eller delvis automatiserat.

3 §

En vårdgivare ska se till att åtkomst till sådana uppgifter om patienter som förs helt eller delvis automatiserat dokumenteras och kan kontrolleras. Vårdgivare ska göra systematiska och återkommande kontroller av om någon obehörigen kommer åt sådana uppgifter.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om dokumentation och kontroll enligt första stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om dokumentation och kontroll enligt första stycket.

⁵ Senaste lydelse 2018:747.

5 kap.

Utlämnande genom direktåtkomst *Direktåtkomst eller annat elektroniskt utlämnande*

4 §⁶

Utlämnande genom direktåtkomst till personuppgifter är tillåten endast i den utsträckning som anges i lag eller förordning.

Om en region eller en kommun bedriver hälso- och sjukvård genom flera myndigheter, får en sådan myndighet ha direktåtkomst till personuppgifter som behandlas av någon annan sådan myndighet i samma region eller kommun.

Ytterligare bestämmelser om *utlämnande genom* direktåtkomst finns i 5 §, 6 kap. och i 7 kap. 9 §.

Ytterligare bestämmelser om direktåtkomst *och annat elektroniskt utlämnande* finns i 5 §, 7 kap. 9 § och i lagen (2022:000) om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation.

5 §

En vårdgivare får medge en enskild direktåtkomst till sådana uppgifter om den enskilde själv som får lämnas ut till honom eller henne och som behandlas för ändamål som anges i 2 kap. 4 § första stycket 1 och 2. Den enskilde får under samma förutsättningar medges direktåtkomst till sådan dokumentation som avses i 4 kap. 3 § första stycket första meningen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om de krav på säkerhetsåtgärder som ska gälla vid sådan direktåtkomst som avses i första stycket.

En vårdgivare får medge en enskild *tillgång, genom* direktåtkomst *eller annat elektroniskt utlämnande*, till sådana uppgifter om den enskilde själv som får lämnas ut till honom eller henne och som behandlas för ändamål som anges i 2 kap. 4 § första stycket 1 och 2. Den enskilde får under samma förutsättningar medges *tillgång, genom* direktåtkomst *eller annat elektroniskt utlämnande*, till sådan dokumentation som avses i 4 kap. 3 § första stycket första meningen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer *kan med stöd 8 kap. 7 § regeringsformen* meddela *närmare* föreskrifter om de krav på säkerhetsåtgärder som ska gälla vid sådan direktåtkomst *eller annat elektroniskt utlämnande* som avses i första stycket.

⁶ Senaste lydelse 2019:931.

8 kap.**6 §⁷**

Utöver vad som framgår av artiklarna 13 och 14 i EU:s dataskyddsförordning ska den som är personuppgiftsansvarig enligt denna lag lämna information till den registrerade om

1. den uppgiftsskyldighet som kan följa av lag eller förordning,
2. de sekretess- och säkerhetsbestämmelser som gäller för uppgifterna och behandlingen,
3. rätten enligt 4 kap. 4 § att i vissa fall begära att uppgifter spärras,
4. rätten enligt 5 § att få information om den *direktåtkomst och elektroniska* åtkomst som förekommit,
5. rätten enligt artikel 82 i EU:s dataskyddsförordning och 7 kap. 1 § lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning till skadestånd vid behandling av personuppgifter i strid med denna lag, och
6. vad som gäller i fråga om sök- begrepp, direktåtkomst och utlämnande av uppgifter på medium för automatiserad behandling.

I 6 kap. 2 § och 7 kap. 3 § finns ytterligare bestämmelser om vilken information som ska lämnas i vissa fall.

6. vad som gäller i fråga om sök- begrepp, direktåtkomst, utlämnande av uppgifter på medium för automatiserad behandling *och annat elektroniskt utlämnande.*

I 7 kap. 3 § och i 2 kap. 2 § lagen (2022:000) om *sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation* finns ytterligare bestämmelser om vilken information som ska lämnas i vissa fall.

Andra rättigheter enligt denna lag

I denna lag finns föreskrifter om andra rättigheter för den enskilde i 3 kap. 8 §, 4 kap. 4 §, 6 kap. 2 § samt 7 kap. 2 och 3 §§.

Andra rättigheter**7 §**

I denna lag finns föreskrifter om andra rättigheter för den enskilde i 3 kap. 8 § och 4 kap. 4 § samt 7 kap. 2 och 3 §§. *Sådana föreskrifter finns även i 2 kap. 3 § första stycket lagen (2022:000) om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2023.

⁷ Senaste lydelse 2018:447.

4 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs i fråga om offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

dels att 10 kap. 19, 21, 23 och 24 §§, 25 kap. 2 och 11 §§, 26 kap. 15 § och rubriken närmast före 25 kap. 2 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas tre nya paragrafer, 26 kap. 1 a, 9 c och 9 d §§, och närmast före 26 kap. 1 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

19 §¹

Sekretessen enligt 25 kap. 1 §, 2 § andra stycket och 3–5 §§ och 26 kap. 1, 3, 4 och 6 §§ hindrar inte att en uppgift lämnas till Polismyndigheten eller någon annan myndighet som ska ingripa mot brott, om uppgiften behövs för att förhindra ett förestående eller avbryta ett pågående brott som avses i

Sekretessen enligt 25 kap. 1 §, 2 § andra stycket och 3–5 §§ och 26 kap. 1 §, 1 a § andra stycket, 3, 4 och 6 §§ hindrar inte att en uppgift lämnas till Polismyndigheten eller någon annan myndighet som ska ingripa mot brott, om uppgiften behövs för att förhindra ett förestående eller avbryta ett pågående brott som avses i

1. 4 eller 4 a § lagen (1951:649) om straff för vissa trafikbrott,
2. 13 kap. 2 eller 3 § luftfartslagen (2010:500),
3. 30 § lagen (1990:1157) om säkerhet vid tunnelbana och spårväg,
4. 20 kap. 4 eller 5 § sjölagen (1994:1009), eller
5. 10 kap. 2 § järnvägslagen (2004:519).

21 §²

Sekretessen enligt 25 kap. 1 §, 2 § andra stycket och 3–5 §§, 26 kap. 1, 3, 4 och 6 §§ samt 33 kap. 2 och 4 a §§ hindrar inte att en uppgift lämnas till en åklagarmyndighet eller Polismyndigheten, om uppgiften angår misstanke om brott som riktats mot någon som inte har fyllt arton år och det är fråga om brott som avses i

Sekretessen enligt 25 kap. 1 §, 2 § andra stycket och 3–5 §§, 26 kap. 1 §, 1 a § andra stycket, 3, 4 och 6 §§ samt 33 kap. 2 och 4 a §§ hindrar inte att en uppgift lämnas till en åklagarmyndighet eller Polismyndigheten, om uppgiften angår misstanke om brott som riktats mot någon som inte har fyllt arton år och det är fråga om brott som avses i

1. 3, 4 eller 6 kap. brottsbalken, eller
2. lagen (1982:316) med förbud mot könsstympning av kvinnor.

¹ Senaste lydelse 2014:633.

² Senaste lydelse 2021:644.

23 §³

Om inte annat följer av 19–22 §§ får en uppgift som angår misstanke om ett begånget brott och som är sekretessbelagd enligt 24 kap. 2 a eller 8 §, 25 kap. 1 §, 2 § andra stycket eller 3–8 §§, 26 kap. 1–6 §§, 29 kap. 1 §, 31 kap. 1 § första stycket, 2 eller 12 §, 33 kap. 2 eller 4 a §, 36 kap. 3 § eller 40 kap. 2 eller 5 § lämnas till en åklagarmyndighet, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen eller någon annan myndighet som har till uppgift att ingripa mot brottet endast om misstanken angår

Om inte annat följer av 19–22 §§ får en uppgift som angår misstanke om ett begånget brott och som är sekretessbelagd enligt 24 kap. 2 a eller 8 §, 25 kap. 1 §, 2 § andra stycket eller 3–8 §§, 26 kap. 1 §, 1 a § andra stycket eller 2–6 §§, 29 kap. 1 §, 31 kap. 1 § första stycket, 2 eller 12 §, 33 kap. 2 eller 4 a §, 36 kap. 3 § eller 40 kap. 2 eller 5 § lämnas till en åklagarmyndighet, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen eller någon annan myndighet som har till uppgift att ingripa mot brottet endast om misstanken angår

1. brott för vilket det inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i ett år,
2. försök till brott för vilket det inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i två år, eller
3. försök till brott för vilket det inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i ett år, om gärningen innefattat försök till överföring av sådan allmänfarlig sjukdom som avses i 1 kap. 3 § smittskyddslagen (2004:168).

24 §⁴

Sekretess som följer av andra sekretessbestämmelser än dem som anges i 19–23 §§ och 25 kap. 2 § första stycket hindrar inte att en uppgift som angår misstanke om ett begånget brott lämnas till en åklagarmyndighet, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen eller någon annan myndighet som har till uppgift att ingripa mot brottet, om fängelse är föreskrivet för brottet och detta kan antas föranleda någon annan påföljd än böter.

Sekretess som följer av andra sekretessbestämmelser än dem som anges i 19–23 §§, 25 kap. 2 § första stycket och 26 kap. 1 a § första stycket hindrar inte att en uppgift som angår misstanke om ett begånget brott lämnas till en åklagarmyndighet, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen eller någon annan myndighet som har till uppgift att ingripa mot brottet, om fängelse är föreskrivet för brottet och detta kan antas föranleda någon annan påföljd än böter.

³ Senaste lydelse 2021:644.

⁴ Senaste lydelse 2014:633.

25 kap.

Sammanhållen journalföringSammanhållen vård- och omsorgsdokumentation2 §⁵

Sekretess gäller hos en myndighet som bedriver verksamhet som avses i 1 § för uppgift om en enskilds personliga förhållanden som gjorts tillgänglig av en annan vårdgivare enligt bestämmelserna om sammanhållen journalföring i patientdatalagen (2008:355), om förutsättningar enligt 6 kap. 3, 3 a eller 4 § samma lag för att myndigheten ska få behandla uppgiften inte är uppfyllda.

Om sådana förutsättningar som anges i första stycket är uppfyllda eller myndigheten har behandlat uppgiften enligt nämnda bestämmelser tidigare, gäller sekretess, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men.

Andra stycket gäller inte om annat följer av 7, 8 eller 10 § eller 26 kap. 6 §.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.

Lydelse enligt prop. 2021/22:128 Föreslagen lydelse

11 §⁶

Sekretessen enligt 1 § hindrar inte att uppgift lämnas

1. från en myndighet som bedriver verksamhet som avses i 1 § i en kommun till en annan sådan myndighet i samma kommun,

2. från en myndighet som bedriver verksamhet som avses i 1 § i en region till en annan sådan myndighet i samma region,

3. till en myndighet som bedriver verksamhet som avses i 1 § eller till en enskild vårdgivare enligt det

3. till en myndighet som bedriver verksamhet som avses i 1 §, 26 kap. 1 §, en enskild vårdgivare eller

⁵ Senaste lydelse 2014:830.

⁶ Senaste lydelse 2019:937.

som föreskrivs om sammanhållen journalföring i patientdatalagen (2008:355),

4. till ett nationellt eller regionalt kvalitetsregister enligt patientdatalagen,

5. från en myndighet som bedriver verksamhet som avses i 1 § inom en kommun eller en region till annan sådan myndighet för forskning eller framställning av statistik eller för administration på verksamhetsområdet, om det inte kan antas att den enskilde eller någon närstående till den enskilde lider men om uppgiften röjs, eller

6. till en enskild enligt vad som föreskrivs i

- lagen (1988:1473) om undersökning beträffande vissa smittsamma sjukdomar i brottmål,
- lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård,
- lagen (1995:831) om transplantation m.m.,
- smittskyddslagen (2004:168),
- 6 och 7 kap. lagen (2006:351) om genetisk integritet m.m.,
- lagen (2006:496) om blodsäkerhet
- lagen (2008:286) om kvalitets- och säkerhetsnormer vid hantering av mänskliga vävnader och celler,
- lagen (2012:263) om kvalitets- och säkerhetsnormer vid hantering av mänskliga organ eller förordning som har meddelats med stöd av den lagen, eller
- 2 kap. lagen (2017:612) om samverkan vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård.

omsorgsgivare enligt det som föreskrivs i lagen (2022:000) om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation,

4. till ett nationellt eller regionalt kvalitetsregister enligt patientdatalagen (2008:355),

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

26 kap.

Sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation

1 a §

Sekretess gäller hos en myndighet som bedriver verksamhet som avses i 1 § för uppgift om en enskilds personliga förhållanden som gjorts tillgänglig av en annan vårdgivare eller omsorgsgivare enligt lagen (2022:000) om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation, om inte förutsättningarna enligt 3 kap. 2 eller 4 § samma lag för att myndigheten ska få behandla uppgiften är uppfyllda.

Om de förutsättningar som anges i första stycket är uppfyllda eller myndigheten har behandlat upp-

giften enligt 3 kap. 2 eller 4 § lagen om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation tidigare, gäller sekretess, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men. Sekretessen gäller inte om annat följer av 5, 6 eller 7 §.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.

9 c §

Sekretessen enligt 1 § hindrar inte att uppgift lämnas från en myndighet inom socialtjänsten till en annan sådan myndighet i samma kommun, om det gäller insatser

1. enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) som avses i 3 kap. 6 § första stycket samma lag och som lämnas till äldre personer eller personer med funktionsnedsättning,

2. enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen som avses i 5 kap. 5 och 7 §§ samma lag,

3. enligt 4 kap. 2 a § socialtjänstlagen, eller

4. enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade.

9 d §

Sekretessen enligt 1 § hindrar inte att uppgift lämnas till en myndighet som bedriver verksamhet som avses i 1 §, 25 kap. 1 §, en enskild vårdgivare eller omsorgsgivare enligt det som föreskrivs i lagen (2022:000) om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation.

15 §⁷

Den tystnadsplikt som följer av 5, 13 och 14 a §§ inskränker rätten enligt 1 kap. 1 och 7 §§ tryckfrihetsförordningen och 1 kap. 1 och 10 §§ yttrandefrihetsgrundlagen att meddela och offentliggöra uppgifter.

Den tystnadsplikt som följer av 1 a, 5, 13 och 14 a §§ inskränker rätten enligt 1 kap. 1 och 7 §§ tryckfrihetsförordningen och 1 kap. 1 och 10 §§ yttrandefrihetsgrundlagen att meddela och offentliggöra uppgifter.

Den tystnadsplikt som följer av 1, 3, 4, 6 och 10 a §§ inskränker rätten att meddela och offentliggöra uppgifter, när det är fråga om uppgift om annat än verkställigheten av beslut om omhändertagande, beslut om vård utan samtycke eller beslut om sluten ungdomsvård.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2023.

⁷ Senaste lydelse 2018:1919.

5 Förslag till lag om ändring i patientlagen (2014:821)

Härigenom föreskrivs att 10 kap. 1 § patientlagen (2014:821) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

1 §

Inom hälso- och sjukvårdsverksamhet ska personuppgifter utformas och i övrigt behandlas så att patientens och övriga registrerades integritet respekteras.

Bestämmelser om patientens rätt att ta del av journalhandlingar och andra uppgifter och att motsätta sig behandling av personuppgifter samt andra bestämmelser om behandling av personuppgifter inom hälso- och sjukvårdsverksamhet finns i patientdatalagen (2008:355).

Bestämmelser om patientens rätt att ta del av journalhandlingar och andra uppgifter och att motsätta sig behandling av personuppgifter samt andra bestämmelser om behandling av personuppgifter inom hälso- och sjukvårdsverksamhet finns i patientdatalagen (2008:355) och lagen (2022:000) om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2023.

6 Förslag till lag om ändring i lagen (2018:744) om försäkringsmedicinska utredningar

Härigenom föreskrivs att 13 § lagen (2018:744) om försäkringsmedicinska utredningar ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 §

Av patientdatalagen (2008:355) framgår att den lagen gäller vid tillämpningen av denna lag.

Behörigheten enligt 4 kap. 2 § patientdatalagen ska alltid begränsas så att personuppgifter som behandlas hos en annan vårdenhet eller inom en annan vårdprocess hos vårdgivaren inte får göras tillgängliga genom elektronisk åtkomst vid en försäkringsmedicinsk utredning.

En vårdgivare får vid en försäkringsmedicinsk utredning inte ha direktåtkomst enligt 6 kap. 1 § patientdatalagen till personuppgifter om den försäkrade som behandlas av andra vårdgivare.

En vårdgivare får vid en försäkringsmedicinsk utredning inte genom direktåtkomst eller annat elektroniskt utlämnande enligt lagen (2022:000) om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation ha tillgång till sådana personuppgifter om den försäkrade som behandlas av andra vårdgivare.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2023.

7 Förslag till lag om ändring i lagen (2019:1297) om koordineringsinsatser för sjukskrivna patienter

Härigenom föreskrivs att 5 § lagen (2019:1297) om koordineringsinsatser för sjukskrivna patienter ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §

När koordineringsinsatser ges enligt denna lag gäller patient-skadelagen (1996:799), patient-datalagen (2008:355) och patient-säkerhetslagen (2010:659).

När koordineringsinsatser ges enligt denna lag gäller patient-skadelagen (1996:799), patient-datalagen (2008:355), patient-säkerhetslagen (2010:659) och lagen (2022:000) om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2023.

8 Förslag till lag om ändring i totalförsvarsdatalagen (2020:151)

Härigenom föreskrivs att 2 § totalförsvarsdatalagen (2020:151) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

Denna lag gäller i Totalförsvarets plikt- och prövningsverks verksamhet vid behandling av personuppgifter om totalförsvarspliktiga och annan personal som har en uppgift inom totalförsvaret vid höjd beredskap.

I de fall det anges särskilt gäller lagen även i verksamhet som bedrivs av någon annan än Totalförsvarets plikt- och prövningsverk.

När sådan behandling av personuppgifter som avses i första stycket utförs av Totalförsvarets plikt- och prövningsverk i egenskap av vårdgivare inom hälso- och sjukvården tillämpas patientdatalagen (2008:355).

När sådan behandling av personuppgifter som avses i första stycket utförs av Totalförsvarets plikt- och prövningsverk i egenskap av vårdgivare inom hälso- och sjukvården tillämpas patientdatalagen (2008:355) och lagen (2022:000) om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2023.

¹ Senaste lydelse 2020:1277.

9 Förslag till lag om ändring i lagen (2020:421) om Rättsmedicinalverkets behandling av personuppgifter

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 5 § lagen (2020:421) om Rättsmedicinalverkets behandling av personuppgifter ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

5 §

Denna lag gäller inte när personuppgifter behandlas med stöd av

1. lagen (1999:353) om rättspsykiatriskt forskningsregister,	2. lagen (2003:460) om etikprövning av forskning som avser människor, <i>eller</i>
2. lagen (2003:460) om etikprövning av forskning som avser människor, <i>eller</i>	3. patientdatalagen (2008:355), <i>eller</i>
3. patientdatalagen (2008:355).	4. lagen (2022:000) om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2023.

10 Förslag till lag om ändring i lagen (2021:363) om estetiska kirurgiska ingrepp och estetiska injektionsbehandlingar

Härigenom föreskrivs att 6 § lagen (2021:363) om estetiska kirurgiska ingrepp och estetiska injektionsbehandlingar ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §

När estetiska kirurgiska ingrepp och estetiska injektionsbehandlingar utförs enligt denna lag gäller patientskadelagen (1996:799), patientdatalagen (2008:355) och patientsäkerhetslagen (2010:659).

Den som bedriver verksamhet enligt denna lag får inte ha direktåtkomst enligt 6 kap. 1 § patientdatalagen till personuppgifter om den enskilde som behandlas av en annan vårdgivare.

Den som bedriver verksamhet enligt denna lag får inte genom direktåtkomst eller annat elektroniskt utlämnande enligt lagen (2022:000) om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation ha tillgång till sådana personuppgifter om den enskilde som behandlas av en annan vårdgivare.

BILAGA 3

Utskottets lagförslag

Ändring i regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

19 §¹

Sekretessen enligt 25 kap. 1 §, 2 § andra stycket och 3–5 §§ och 26 kap. 1, 3, 4 och 6 §§ hindrar inte att en uppgift lämnas till Polismyndigheten eller någon annan myndighet som ska ingripa mot brott, om uppgiften behövs för att förhindra ett förestående eller avbryta ett pågående brott som avses i

Sekretessen enligt 25 kap. 1 §, 2 § andra stycket och 3–5 §§ och 26 kap. 1 §, *1 a § andra stycket*, 3, 4 och 6 §§ hindrar inte att en uppgift lämnas till Polismyndigheten eller någon annan myndighet som ska ingripa mot brott, om uppgiften behövs för att förhindra ett förestående eller avbryta ett pågående brott som avses i

1. 4 eller 4 a § lagen (1951:649) om straff för vissa trafikbrott,
2. 13 kap. 2 eller 3 § luftfartslagen (2010:500),
3. 30 § lagen (1990:1157) om säkerhet vid tunnelbana och spårväg,
4. 20 kap. 4 eller 5 § sjölagen (1994:1009),
5. 7 kap. 2, 3 eller 4 § järnvägssäkerhetslagen (2022:367), eller
6. 8 kap. 2, 3 eller 4 § lagen (2022:368) om nationella järnvägssystem.

¹ Senaste lydelse 2022:377.